

ความเป็นมาของโสเภณีเด็ก

ประวัติการควบคุมและแก้ไขการค้าประเวณี

ตามประวัติศาสตร์โสเภณีมีมาตั้งแต่โบราณกาลแล้ว โดยโสเภณีในยุโรปมีกำเนิดมาจากพิธีการต่าง ๆ ทางศาสนา ซึ่งอาจกล่าวโดยสรุปได้คือ¹ ในสมัยนั้นถือว่าการอุทิศตนให้ชายทำการประเวณีได้นั้น เป็นการบูชาพระเจ้าวิธีหนึ่ง ซึ่งมีเกียรติและได้รับการยกย่องและถือว่าเป็นพิธีกรรมที่ใ้บุญ พิธีกรรมเหล่านี้มีอยู่ตามแถบฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียนในศตวรรษที่ 5 ก่อนคริสต์ศักราช หญิงสาวชาวบาบิโลเนียน (Babylonian) ไม่ว่าไพรหรือผู้ตีจะต้องผ่านพิธีบูชาเจ้าแม่มิลิตต้า (Mylitta) ที่โบสถ์อย่างน้อยครั้งหนึ่งในชีวิตของตน การเข้าพิธีต้องมานั่งที่โบสถ์เพื่อรอให้ชายแปลกหน้าเลือก ถ้าชายพึงพอใจหญิงใดก็โยนเหรียญเงินมาที่ตัก หญิงที่รับเหรียญจะปฏิเสธไม่ได้ จะต้องลุกตามชายนั้นไป และพลีพรหมจารีให้แก่เขา เพื่อบูชาเจ้าแม่มิลิตต้า เงินที่ชายโยนให้ขึ้นหญิงจะต้องมอบให้ เป็นเงินบำรุงการกุศลทางศาสนาไป ส่วนหญิงที่ยังไม่มีชายใดโยนเหรียญเงินให้ก็นิ่งคอยต่อไปอีก พิธีการทานองนี้จะพบในแถบอื่น ๆ ของโลกด้วย เช่น แถบแอฟริกาเหนือ เอเชียตะวันตก และหมู่เกาะตะวันออกของเมดิเตอร์เรเนียน เป็นต้น

ในสมัยกรีกและโรมันโบราณ มีหญิงทำพิธีกรรมทางศาสนาโดยการรับสมสู่กับชายไม่เลือกหน้า ทั้งกระทำกันในโบสถ์วิหารเพราะถือว่าใ้บุญ และหญิงนั้นได้รับการยกย่องสรรเสริญ ยิ่งกว่าหญิงที่อยู่อย่างธรรมดาสามีเสียอีก แต่ในการนี้หญิงต้องไม่รับสินจ้างรางวัลเป็นส่วนตัว หากชายผู้สมสู่จะมอบให้โดยเสน่หาหญิงก็ต้องมอบทรัพย์สินที่ได้รับนั้นแก่การศาสนา การบริจาคเพื่อการกุศลนี้เองที่เป็นลักษณะแตกต่างกันระหว่างโสเภณีในทางศาสนากับโสเภณีอาชีพในปัจจุบัน ครั้น

¹Henriques Fernando, Strews and Strumpets : A Survey of Prostitution (London: MacGibbon & Kee, 1961), pp. 21-30.

ต่อมาเมื่อศาสนาคริสต์เนียนเกิดขึ้น การบูชาพระเจ้าด้วยพิธีกรรมแบบนี้ได้ถูกต่อต้านอย่างรุนแรง และได้ถูกเลิกกันไป การร่วมประเวณีสาละอนซึ่งเคยถือว่าเป็นบุญมีเกียรติ ก็กลายเป็นสิ่งไร้ค่าน่าละลาย ต้องซ่อนเร้นกระหากันแบบการค้าหรือหวังค่าแลกเปลี่ยนตอบแทน²

ส่วนทางตะวันออก ในประเทศอินเดียก็ปรากฏว่า โสเภณีก็มีกำเนิดมาจากพิธีการในทางศาสนาเช่นเดียวกัน ในอินเดียโบราณตามโบบสต์ที่ศักดิ์สิทธิ์จะต้องมีสตรีซึ่งเป็นนักร้องนักรำประจําอยู่ทุกสำนัก สตรีเหล่านี้มีหน้าที่ในการขับร้องและรำราย่ายววนเทพเจ้า ซึ่งสถิตย์อยู่ในโบบสต์ ขณะเดียวกันก็เป็นนางบำเรอกามารมณ์ของพวกนักบวชประจําโบบสต์ไปในตัวด้วย นางบำเรอที่ย่างเข้าวัยชราาก็กลายเป็นครูสอนการขับร้องและรำราย่ายววนเทพเจ้า ๗ ต่อไป ถือกันว่าผู้ที่ได้รับการโปรดปรานจากองค์ศิวะมากที่สุด คือหญิงที่อุทิศพรหมจารีให้แก่เทพเจ้า คือองค์ศิวะนั้นเอง ดังนั้นหญิงสาว ๗ จึงชอบมาพาสพรหมจารีแก่เทพเจ้าโดยการประกอบพิธีกับวัตถุชนิดหนึ่งทำด้วยเหล็ก ซึ่งสมมติว่าเป็นอวัยวะเพศขององค์ศิวะหรือที่เรียกกันว่า "ศิวลึงค์" วัตถุนี้เก็บไว้ในที่ศักดิ์สิทธิ์ภายในโบบสต์ ในทางภาคใต้ของอินเดียก็ปรากฏว่า มีโสเภณีสำหรับศาสนาอยู่เช่นกัน หญิงเหล่านี้มีหน้าที่เต้นรำ ทาพิธีบูชาตามคําต่อหน้าแท่นบูชา เป็นการสมมติว่าตนได้เข้าพิธีสมรสเป็นเมียเทพเจ้าแล้ว หน้าที่อีกอย่างหนึ่งของพวกหญิงเหล่านี้ก็คือ การเต้นรำราย่ายววนและบำเรอพวกที่เดินธุดงค์มาสักการะเทพเจ้าในสำนักของตนด้วย³

โสเภณีในอินเดียได้วิวัฒนาการมาจนถึงสมัยพระพุทธเจ้า ปรากฏว่าโสเภณีในสมัยนั้นได้รับการยอมรับอยู่ในวงสังคมชั้นสูง สังคมในสมัยนั้นได้ให้การรับรองว่า การค้าประเวณีเป็นอาชีพสุจริตถึงกับกษัตริย์บางพระองค์ได้เสด็จไปคบหาสมาคมด้วยอย่างออกหน้าออกตา แม้แต่ชิวกุมาร

²"Prostitution," Encyclopaedia Britannica, Vol. 18, (London: Encyclopaedia Britannica Ltd., 1963), pp. 596-601.

³"Prostitution," Encyclopaedia of Social Science, Vol. 11, (New York : Macmillan Company, 1959), pp. 553-559.

หรือโกมารภัทร์แพทย์ประจำพระองค์ของพระพุทธเจ้าก็มีมารดาเป็นโสเภณี หญิงโสเภณีในสมัย
พระพุทธเจ้าได้มีการแบ่งออกเป็น 3 วรรณะด้วยกัน คือ⁴

(1) นางอัมพาลี หรือจะเรียกหญิงประเภทนี้อีกอย่างหนึ่งว่า นางคณิกา รับแขกได้
เฉพาะชายชั้นสามัญธรรมดาทั่วไป

(2) นางสาละวดี พวกนี้ต้อนรับแขกเฉพาะพวก เศรษฐีและ เชื้อกษัตริย์ต่างนคร

(3) นางสิริมา เป็นโสเภณีชั้นสูงสุด ซึ่งมีไว้ต้อนรับพวกมหาเศรษฐีและราชาผู้ครอง
แคว้น

หญิงโสเภณีทุกชั้นที่กล่าวมานี้ ต้อนรับแขกหลับนอนอยู่ด้วยกันตลอดคืนได้เพียงชายหนึ่ง
คนเท่านั้น วันรุ่งขึ้นก็เปลี่ยนชายหน้าใหม่ต่อไป สำหรับค่าตัวก็แพงตามลำดับชั้น จึงเห็นได้ว่า
หญิงโสเภณีนั้น เริ่มด้วยความรุ่งเรืองในเบื้องต้น แล้วยับเจาในบั้นปลาย

สำนักโสเภณีแห่งแรกปรากฏตามประวัติศาสตร์ที่เชื่อถือได้ว่า ได้ตั้งขึ้นเมื่อ 2,600
กว่าปีมาแล้ว โดยโซลอนซึ่งเป็นนักกฎหมายและนักปฏิรูปทางการปกครองที่มีชื่อเสียงของกรีก
ได้จัดตั้งขึ้นที่กรุงเอเธนส์ ประเทศกรีก ความประสงค์ของโซลอนในการจัดตั้งสำนักโสเภณีขึ้น
ก็เพื่อจะลดจำนวนการประเวณีชนิดลักลอบและการมีคู่สาวาห์ลดน้อยลง ตัวโซลอนเองตั้งตนเป็น
เจ้าสำนักควบคุมค่าเนื้องาน ให้บรรดาหญิงโสเภณีหากินอย่างมีระเบียบไม่จู้จี้จ้านและเพื่อป้องกัน
ชายแมงดาอีกด้วย ส่วนกำไรที่ได้จากกิจการของโสเภณีโซลอน ได้มอบให้บำรุงการศาสนา
ทั้งหมด⁵

ในสมัยที่การค้าประเวณีกระทำกันอย่างเปิดเผยออกหน้าออกตาในประเทศกรีก มีคน
ต่างดาวจากเอเชียไมเนอร์เข้าไปสมสู่กับชาวพื้นเมืองได้อย่างเสรี รัฐบาลกรีกเห็นความ
เลื่อมโทรม จึงทำการปราบปรามแต่ไม่สำเร็จ เลยเปลี่ยนวิธีการเป็นออกใบอนุญาตแทน โดย

⁴กรมมहाดไทย, "โสเภณีไทย," เทศบาล, ปีที่ 6, เล่มที่ 11 (พระนคร :
โรงพิมพ์มหาชาติไทย, พ.ศ. 2499), หน้า 48.

⁵ปัญญา ฤกษ์อุไร, "การสงเคราะห์หญิงบางจำพวกในประเทศไทย," เอกสารทาง
วิชาการการสงเคราะห์บุคคลบางจำพวก (พระนคร : โรงเรียนประชาสงเคราะห์, 2502),
หน้า 134.

กำหนดให้หญิงที่จะเป็นโสเภณีต้องเสียภาษีให้รัฐในอัตราสูง โดยมุ่งหวังว่า โสเภณีจะได้เลิกกราบ แต่ปรากฏว่าไม่สำเร็จอีก ในสมัยโรมันรัฐบาลพยายามกำจัดโดยระบุชื่อหญิงเป็นการประจาน และเก็บภาษีจากโสเภณีและเจ้าของสำนักในอัตราสูง ซึ่งปรากฏว่า ภาษีประเภทนี้ทำรายได้ให้รัฐมาก แต่ก็ไม่สามารถจะทำให้โสเภณีหมดไปได้ และภายหลังต้องเลิกภาษีชนิดนี้ไปในสมัยพระเจ้าอนาสตาซิอุสที่ 1 ประเทศไทยก็ปรากฏว่าเคยเก็บภาษีจากโสเภณีและสำนักมาแล้วที่เรียกว่า "ภาษีบารุงถนน" แต่ได้ถูกยกเลิกไปในรัชกาลที่ 5 เมื่อพระองค์ได้ทรงตราพระราชบัญญัติป้องกันสัจจโรค ร.ศ. 127 ขึ้น และได้เปลี่ยนเป็นเก็บเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตแทน⁶

ในสมัยกลางแม้ว่า กษัตริย์หรือผู้ครองรัฐจะพยายามขจัด แต่โสเภณีหรือการค้าประเวณีก็ยังดำเนินไปได้อย่างเปิดเผย โดยอยู่ในความควบคุมของเทศบาล และเมื่อประชาชนแสดงความรังเกียจ โสเภณีก็ย้ายไปอยู่ทางชุมชนมชน ต้องแต่งตัวอย่างชนธรรมดาสามีญและต้องรายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่บ้านเมืองตามกำหนด

สำหรับประเทศไทย โสเภณีเริ่มมีมาแต่เมื่อใดยังไม่มียหลักฐานที่เขียนไว้โดยแน่ชัด ตามประมวลกฎหมายรัชกาลที่ 1 จุลศักราช 1166 พิมพ์ตามฉบับหลวง ตรา 3 ดวง ในบทพระไอยการลักษณะผิวเมีย ได้มีคำว่าหญิงนครโสเภณีปรากฏไว้แล้ว เช่น กล่าวไว้ว่า "มาตราหนึ่ง ชายใดลูบขอเอาหญิงคนชบคนราเที่ยวขอทานเลี้ยงชีวิต และหญิงนครโสเภณีมาเลี้ยงเป็นเมีย ทำชั่วเหนือตัวก็ตี..."⁷ เป็นต้น สันนิษฐานกันว่า โสเภณีในประเทศไทยขณะเริ่มแรกมีส่วนสืบเนื่องมาจากลักษณะของการจัดหาหญิงมาเป็นทาส และการเอาแบบอย่างมาจากอินเดียและจีน โดยเหตุที่ประเทศไทยในขณะนั้นยังไม่ได้เลิกทาส ดังนั้นสภาพของนางทาสจึงเป็นเช่นเดียวกับที่ปรากฏในประเทศหรือสังคมอื่น ๆ ที่เคยมีทาส กล่าวคือ นางทาสนอกจากจะต้องมีหน้าที่บาเรอผู้เป็นนายแล้ว ยังต้องอุทิศตัวเพื่อชายอื่นตามคำสั่งหรือตามความตกลงของผู้เป็นนายอีกด้วย ด้วยวิธีการ เช่นนี้อาจนำมาซึ่งรายได้ ดังนั้นจึงมีหัวหน้ารวบรวมชื่อหรือไต่หญิงที่เป็นทาสแล้วตั้งเป็นสำนักขึ้น หญิงทาสเหล่านั้นจึงกลายเป็น

⁶ เอลิมพล สัตถาภรณ์, "ปัญหาโสเภณีในประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2508), หน้า 10.

⁷ เสถียร ลายลักษณ์, ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 1 (กฎหมายตราสามดวงตอน 1), (พระนคร : โรงพิมพ์เตลิเมล์, 2478), หน้า 252-253.

เป็นโล เกฉิใบ จนกระทั่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เลิกทาสเสียเมื่อ พ.ศ. 2448 หึ่งจาพวกนี้ก็ยังสมัครใจเป็นโล เกฉิต่อไปอีก และมีแพร่หลายเพิ่มขึ้นโดยหึ่งพวกนี้รับตัวจากเจ้าภาษิแล้วมีหัวหน้ารวบรวมตั้งสำนักขึ้น⁸

ส่วนที่สันนิษฐานว่าเอาแบบอย่างมาจากอินเดีย นั้น เพราะเข้าใจว่า ประเทศไทยได้รับเอาอารยธรรมมาจากอินเดีย ดังนั้นจึงน่าจะเลียนแบบอย่างการจัดต่าง ๆ เกี่ยวกับโล เกฉิมาจากอินเดียด้วย เพราะโล เกฉิอินเดียมีมาตั้งแต่โบราณกาลดังได้กล่าวมาแล้ว

ส่วนกรณีที่สันนิษฐานว่าเอาแบบอย่างมาจากจีนนั้น โดยที่ประวัติศาสตร์บางตอนบ่งชี้ว่าหึ่งโล เกฉิก็มีในประเศจีนมานานแล้ว และปรากฏว่ามีคนจีนเข้ามาพำนักอาศัยอยู่ในประเทศไทยจำนวนมากเป็นเวลายาวนานแล้ว จึงน่าจะสันนิษฐานได้อีกทางหนึ่งว่า ไทยเราคงจะเลียนแบบอย่างริเริ่มให้โล เกฉิขึ้นตามแบบ เช่นเดียวกับโล เกฉิเป็นคนจีนอยู่ในบริเวณกรุงเทพฯ และธนบุรีมานานแล้ว นอกจากนั้นภาษาจีนที่ใช้เรียกหึ่งประเภทนี้ว่า "หย่าล่า" ไทยเราก็เคยได้ยินจนชินหูและใช้กันสืบมาจนตราบเท่าทุกวันนี้⁹

จนกระทั่ง พ.ศ. 2452 โล เกฉิได้แพร่หลายมากขึ้นถึงกับพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ต้องตรากฎหมายออกใช้บังคับชื่อว่า "พระราชบัญญัติป้องกันสัณจรโรค ร.ศ. 127" แต่ก่อนหน้านั้นไม่เคยมีกฎหมายควบคุมโล เกฉิแต่อย่างใด คงปล่อยให้หึ่งประเภทนี้ ประกอบกิจการไปตามความต้องการ แต่เมื่อบ้านเมืองเจริญขึ้น จำนวนหึ่งประเภทนี้ก็มีมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายควบคุมและคุ้มครองเพื่อให้เป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ดังปรากฏในพระราชปรารภว่า

"...ทุกวันนี้หึ่งบางจาพวกประพฤติดนอย่างที เรียกว่าหึ่งนครโล เกฉิ มีหัวหน้ารวบรวมกันตั้งโรงหาเงินขึ้นหลายแห่งตาบล กระทำให้มีเหตุเกิดการวิวาทขึ้นเนือง ๆ อีกประการหนึ่งหึ่งบางคนป่วยเป็นโรค ซึ่งอาจจะติดต่อเนืองไปถึงผู้ชายทีคบหาสมาคมได้ก็มิได้มีแพทย์ตรวจรักษา โรคร้ายนั้นอาจจะติด

⁸ บัณษา มินทรชินธ์, การโล เกฉิในกรุงเทพฯ และธนบุรี, เอกสารการสภาวิจัยแห่งชาติ ที่ 22, 2504, หน้า 1-2.

⁹ เฉลิมพล สัตถาภรณ์, "ปัญหาโล เกฉิในประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2508), หน้า 12.

ต่อ เนื่องกันไปจนถึง เป็นอันตรายแก่ร่างกายและชีวิตมนุษย์ เป็นอันมาก..."¹⁰

พระราชบัญญัติฉบับนี้ในตอนแรกประกาศใช้ เฉพาะในกรุงเทพฯ และหัวเมืองบางแห่ง ต่อมาพระบาทสมเด็จพะมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงเห็นว่า หนึ่งโสเภณีชุกชุมอยู่โดยทั่วไป จึงกราบบังทูลเกล้าฯ ให้ใช้ในหัวเมืองทุก ๆ มณฑลทั่วราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2456 และได้เป็นกฎหมายใช้บังคับเรื่อยมาจนถึง พ.ศ. 2503 จึงได้ถูกยกเลิกไปโดยพระราชบัญญัติประมวลการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

สำหรับประเทศไทยในอดีตมีนโยบาย เกี่ยวกับการควบคุมและแก้ไขการค้าประเวณีที่แตกต่างกันระหว่างยุคก่อน เปลี่ยนแปลงการปกครองและยุคหลังการ เปลี่ยนแปลงการปกครองดังนี้

ยุคก่อน เปลี่ยนแปลงการปกครอง ยุคนี้จะกล่าวถึงตั้งแต่รัชกาลที่ 5 จนกระทั่งปี 2475 (ซึ่งเป็นปีที่มีการ เปลี่ยนแปลงการปกครอง) นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโสเภณีในระยะนั้น อนุญาตให้มีการค้าประเวณีได้ แต่โสเภณีทุกคนและสำนักโสเภณีทุกแห่งจะต้องจดทะเบียนตามกฎหมาย ดังจะเห็นได้จากที่ได้อธิบายมาแล้วว่า พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงตราพระราชบัญญัติป้องกันสัณจรโรค ร.ศ. 127 ขึ้นในปี พ.ศ. 2451 โดยมีพระราชประสงค์เพื่อให้เกิดการค้าประเวณีเป็นไปโดยมีระเบียบเรียบร้อยไม่จู้จี้จก และเป็นการป้องกันกามโรค ซึ่งเป็นโรคที่ร้ายแรง เป็นภัยต่อผู้ไปคบหาสมาคมกับหญิงโสเภณี พระราชบัญญัติฉบับนี้บังคับให้โสเภณีทุกคนรับการจดทะเบียนจากเจ้าพนักงานและให้มีการตรวจประจำในระหว่างที่ประกอบอาชีพนี้อยู่ ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้โสเภณี เป็นที่แพร่เชื้อกามโรคแก่ชายที่ไปคบหาสมาคม อันอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตและร่างกายได้ พระราชบัญญัติฉบับนี้ยังให้มีการจดทะเบียนสำนักโสเภณีด้วย สำระสำคัญที่เจ้าของสำนักจะต้องปฏิบัติก็คือ ต้องมีบัญชีรายชื่อโสเภณีในสำนักของตัวเองพร้อมที่จะให้เจ้าหน้าที่ตรวจได้เสมอ ถ้าหากมีการเปลี่ยนแปลงประการใดจะต้องแจ้งให้ทราบภายใน 24 ชั่วโมง เจ้าสำนักจะต้องควบคุมดูแลโสเภณีทุกคนที่อยู่ในสำนักของตนให้เป็นที่เรียบร้อย¹¹ ยิ่งกว่านั้นเจ้าของสำนักจะต้องตรวจตรา

¹⁰"พระราชบัญญัติป้องกันสัณจรโรค ร.ศ. 127," ประชุมกฎหมายประจำศก, เล่ม 21, (พระนคร : โรงพิมพ์เดลิเมล, 2477), คาปรารก, หน้า 345.

¹¹"พระราชบัญญัติป้องกันสัณจรโรค ร.ศ. 217" มาตรา 6-11.

ดูแลและจัดสำนักของตนให้เป็นไปตามนี้ คือ¹²

- (1) หน้าสำนักต้องเป็นที่กำบังปกปิดมิดชิดอย่าให้คนเดินทางไปมาแลเห็นคนที่เข้าไปในสำนักนั้นได้
- (2) หน้าสำนัก หลังสำนักและบริเวณสำนักนั้นต้องสะอาดปราศจากสิ่งโสโครก และสิ่งสกปรกกรกรุงรังต่าง ๆ
- (3) ต้องมีโคมแขวนไว้หน้าสำนัก เป็น เครื่องหมายด้วย
- (4) ห้ามมิให้เจ้าของสำนักทาทักขึงหญิงโสเภณี
- (5) ห้ามมิให้ผู้ใดผู้หนึ่งเลี้ยงเด็กหญิงอันมีอายุต่ำกว่า 15 ปี มาไว้ในสำนักของตนเป็นอันขาด

จากกฎหมายฉบับนี้แสดงให้เห็นว่านโยบายของรัฐบาลในสมัยนั้นถือสายกลาง คือยอมให้มีโสเภณีได้ การค้าประเวณีเป็นสิ่งไม่ผิดกฎหมาย แต่จะต้องจดทะเบียนตามกฎหมายเสียก่อน ทั้งนี้ก็เพื่อความ เป็นระเบียบเรียบร้อย และ เพื่อป้องกันกามโรคอันเป็นโรคที่ร้ายแรง เป็นสำคัญ¹³

พระราชบัญญัติป้องกันสัจจรโรค ร.ศ. 127 นับว่าเป็นกฎหมายที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในสมัยนั้น คือกฎหมายฉบับนี้นอกจากจะได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการค้าประเวณีโดยตรงแล้ว ยังมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมกามโรคอีกด้วย และยังไปกว่านั้นยังได้บัญญัติถึงการป้องกันมิให้หญิงที่ไม่สมควรใจตก เป็นโสเภณีโดยได้บัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดบังคับกดขี่หรือหลอกลวง หรือข่มขู่ให้หญิงทำการค้าประเวณี ถ้าหากผู้ใดกระทำความผิดดังว่านี้จะได้รับโทษ¹⁴

ครั้นเมื่อสงครามโลกครั้งที่ 1 ลึกลับลง ปรากฏว่ากามโรคได้ระบาดไปอย่างแพร่หลาย ทั้งนี้รวมถึงการค้าทาสสตรีและเด็กก็เพิ่มขึ้นด้วย องค์การสันนิบาตชาติซึ่งตั้งขึ้นมาหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ได้ตั้งเจ้าหน้าที่ขึ้นคณะหนึ่งใน พ.ศ. 2463 (ค.ศ. 1920) เพื่อรวบรวมข้อเท็จจริง

¹²"พระราชบัญญัติป้องกันสัจจรโรค ร.ศ. 127. มาตรา 12

¹³ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี, ศิลาอนุสรณ์ (พระนคร : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2506), หน้า 78.

¹⁴ดาร์วิน เมตตากานนท์, โสเภณีกับนโยบายของรัฐบาลไทย พ.ศ. 2411-2503" (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526), หน้า 112.

ทั้งหมดที่เกี่ยวกับเรื่องการค้าทาสหญิงผิวขาว ทั้งนี้โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศ การเคลื่อนไหวครั้งนี้ได้ส่งผลกระทบต่อประเทศต่าง ๆ ให้มีการพิจารณาในปัญหาการค้าทาสผิวขาว ความเคลื่อนไหวดังกล่าวนี้ได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยด้วย กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2464 (ค.ศ. 1921) องค์การสันนิบาตชาติได้จัดให้มีการประชุมขึ้นที่เมืองเจนีวา ประเทศไทยได้ส่งพระองค์เจ้าจรัสศักดิ์ กฤษดากร เป็นผู้แทนเข้าร่วมประชุม¹⁵ และภายในปีเดียวกันนี้ประเทศไทยก็ได้ลงนามในภาคีอนุสัญญาและพร้อมทั้งให้คำรับรองอนุสัญญาว่าด้วยการห้ามค้าทาสผิวขาว ค.ศ. 1904¹⁶ ในงานที่จะปฏิบัติตามอนุสัญญานี้จำเป็นต้องมีการต่างประเทศกับกระทรวงนครบาลของไทยในเวลานั้นต้องเร่งดำเนินการร่างพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง เพื่อกาจัดการค้าทาสผิวขาว

นอกจากนี้ในวันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2465 ประเทศไทยก็ได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาว่าด้วยห้ามการค้าหญิงและเด็ก ค.ศ. 1910 อนุสัญญานี้มีมาตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1¹⁷ และไทยได้ลงนามไว้เมื่อวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2464 ซึ่งผลจากการให้สัตยาบันอนุสัญญานี้ทำให้ประเทศไทยเตรียมการที่จะเพิ่มข้อบัญญัติที่จะกำกับในเรื่องการค้าหญิงและเด็ก ลงในร่างพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองด้วย โดยมีนัยเช่นเดียวกับเรื่องการค้าทาสผิวขาว แต่แล้วในที่สุดประเทศไทยก็ได้ออกพระราชบัญญัติการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2471 แยกต่างหากออกจากร่างพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง¹⁸ ได้มีการจัดประชุมระหว่างประเทศที่นครเจนีวา ประเทศ

¹⁵ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ ร.7 ย.2/1 พระราชบัญญัติการเดินทางเข้าออกและเรื่องการค้าหญิงและเด็ก (22 ตุลาคม 2464 - 1 ตุลาคม 2469).

¹⁶ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ ร.7 ย.2/5 พระราชบัญญัติการเดินทางเข้าออกหรือคนเข้าเมือง (22 ธันวาคม 2468 - 17 กุมภาพันธ์ 2469).

¹⁷ ดังนั้น พระราชบัญญัติการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2471 นี้ นับว่ามีแรงผลักดันมาจากอนุสัญญาว่าด้วยห้ามการค้าหญิงและเด็ก ค.ศ. 1910 ดังกล่าวข้างต้น และพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังคงใช้บังคับอยู่จนถึงทุกวันนี้.

¹⁸ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ ร.7 ย.2/1 พระราชบัญญัติการเดินทางเข้าออกและเรื่องการค้าหญิงและเด็ก (22 ตุลาคม 2464 - 1 ตุลาคม 2469).

สวีทเซอร์แลนด์ ในปี พ.ศ. 2420 (ค.ศ. 1877) ซึ่งเป็นการประชุมครั้งแรกที่มีการพิจารณาถึงปัญหาที่จะยกเลิกระบบการจดทะเบียนโสเภณี และรวมตลอดถึงการเลิกการค้าทาสสตรีและเด็กด้วย และในปี ค.ศ. 1885 ได้มีการก่อตั้งสหพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อการขจัดสิ่งชั่วร้ายที่อุกุกฎหมาย (International Federation for The Abolition of State Regulation of Vice) ครั้นต่อมาในปี พ.ศ. 2442 (ค.ศ. 1899) รัฐบาลประเทศต่าง ๆ ในยุโรปได้มีการประชุมปรึกษาหาทางกำจัดการค้าหญิงสาวไปค้าประเวณีให้เป็นการเด็ดขาด โดยการเปิดประชุมอย่างไม่เป็นทางการขึ้น ณ กรุงลอนดอน ต่อมาอีกสองปีคือ พ.ศ. 2444 (ค.ศ. 1901) ได้มีการประชุมใหญ่ขึ้นปัญหาที่เมืองอัมสเตอร์ดัม และครั้งที่ 3 ที่กรุงลอนดอน เมื่อปี พ.ศ. 2445 (ค.ศ. 1902) ครั้งที่ 4 ที่กรุงปารีส ในปี พ.ศ. 2447 (ค.ศ. 1904) สรุปผลจากการประชุมทั้ง 4 ครั้งนี้ก็คือ ให้จัดตั้งเจ้าหน้าที่ส่วนกลางขึ้นในแต่ละประเทศ เพื่อประสานงานกันในการควบคุมการค้าหญิงผิวขาว และให้รวบรวมรายงานสืบสวนบรรดาบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการล่อลวงหญิงสาวหรือลักพาหญิงออกนอกประเทศ เพื่อนำไปค้าประเวณีและให้มีการยกฐานะอนุสัญญาเกี่ยวกับเรื่องนี้ขึ้นด้วย จนในที่สุดก็ได้บรรลุความตกลงอันสำคัญเมื่อได้มีการประชุมนานาชาติขึ้นอีกครั้งเมื่อปี พ.ศ. 2453 (ค.ศ. 1910) โดยได้รับรองอนุสัญญาว่าด้วยห้ามการค้าหญิงและเด็ก ค.ศ. 1910 ประเทศไทยก็ได้ร่วมอยู่ในอนุสัญญาดังกล่าวนี้ด้วยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2465

ครั้นต่อมาในปี พ.ศ. 2499 รัฐบาลมีนโยบายที่จะเลิกการอนุญาตจดทะเบียนโสเภณี โดยเด็ดขาด จึงได้มีการร่างกฎหมายเพื่อยกเลิกพระราชบัญญัติป้องกันสัญจรโรค ร.ศ. 127 เพื่อไม่ให้มีการออกใบอนุญาตอีกต่อไป กรมตำรวจจึงได้เสนอร่างกฎหมายที่ได้ร่างไว้ก่อนในคราวที่สหประชาชาติ ขอให้เลิกการโสเภณีคือ "ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าบุคคลและการหาประโยชน์จากการโสเภณีของผู้อื่น" ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังคงค้างงั้นไม่ได้ อย่างไรก็ตาม ในช่วงระยะนี้คือ ปี พ.ศ. 2499 รัฐบาลก็ได้ออกกฎหมายเกี่ยวกับการลงทะเบียนชายแมงดา โดยบัญญัติเป็นความผิดทางอาญาไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 282 ถึง 286 ซึ่งเพิ่งประกาศใช้ในปีนั้น¹⁹

¹⁹บุญส่ง ทรงเผ่า, "ปัญหาโสเภณีในประเทศไทย". (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2508), หน้า 50.

นอกจากจะได้ออกกฎหมายลงโทษเกี่ยวกับชายแมงดาในปี พ.ศ. 2499 แล้ว ก็ได้ยกร่างกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าบุคคล และการหาประโยชน์จากการโสเภณีของผู้อื่น ซึ่งได้เปลี่ยนเป็นชื่อใหม่ว่า ร่างพระราชบัญญัติห้ามการค้าประเวณีในปี พ.ศ. 2501 แต่ก็ยังไม่ได้มีการนำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเข้าสู่สภา เนื่องจากทางกระทรวงมหาดไทย เห็นว่าการออกกฎหมายห้ามการค้าประเวณี อาจจะไม่ได้ผลตามจุดมุ่งหมายและกลับจะค้าประเวณีในทางลับ ทำให้เป็นการยากที่จะควบคุม ในที่สุดจึงได้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณาอีก โดยมีรองปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานร่วมกับผู้แทนกรมตำรวจ กรมมหาดไทย กรมประชาสงเคราะห์ และกรมราชทัณฑ์ ผลจากการตั้งคณะกรรมการพิจารณาในหลักการแล้ว เห็นควรเลิกโสเภณีเสียแต่ค่อยเป็นค่อยไป จนในที่สุดปี พ.ศ. 2503 จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี ซึ่งได้ดัดแปลงแก้ไขมาจากร่างพระราชบัญญัติห้ามการค้าประเวณีดังกล่าว เข้าสู่สภา และได้รับอนุญาตให้ประกาศใช้ เป็นกฎหมายได้ โดยนโยบายของรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เห็นว่า การค้าประเวณีเป็นที่มิชอบของพวกนักเลงอันธพาล นักดื่ม และนักพนัน จึงปรากฏว่ามีเรื่องทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายกันขึ้นบ่อย ๆ ระหว่างชายแมงดาผู้ทำหน้าที่คุ้มครองโสเภณีกับผู้ไปเที่ยวหาความสำราญบ้าง มีการแย่งตัวโสเภณีระหว่างผู้ไปเที่ยวกันเองบ้าง หรือบางคนดื่มสุราจนเมามาย เข้าไปอาละวาดหาเรื่องกับคนอื่นบ้าง สถานการค้าประเวณีจึงเป็นบ่อเกิดอันสำคัญของอาชญากรรม เป็นสถานที่มิชอบของพวกมิถาชีพและยิ่งกว่านั้นยังเป็นแหล่งช่วยยู่ให้เยาวชนประพฤติผิดทางเพศยิ่งขึ้น²⁰ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้รัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ดำเนินนโยบายยกเลิกพระราชบัญญัติป้องกันสัญจรโรค ร.ศ. 127 ขึ้น จึงผลักดันให้รัฐบาลดำเนินนโยบายเลิกการจดทะเบียนโสเภณี โดยรัฐบาลให้เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 แทนพระราชบัญญัติป้องกันสัญจรโรค ร.ศ. 127 ว่า

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันสัญจรโรค เป็นกฎหมายที่ได้ประกาศใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2451 มีบทบัญญัติไม่รัดกุมและไม่มีบทบัญญัติที่จะควบคุม มิให้การค้าประเวณีที่เป็นไปในลักษณะเป็นการเปิดเผยน่าละอาย หรือกระทำให้เป็นที่เดือดร้อน

²⁰ พลตำรวจเอกประเสริฐ รุจิรวงศ์, "งานเลิกโสเภณี," ประวัติและผลงานของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ (พระนคร : โรงพิมพ์ทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2507), หน้า 51.

ราคาขายแก่สาธารณชน กับทั้งไม่มีบทบัญญัติประมาณการค้าประเวณี ที่กระทำโดยบุคคลที่
เป็นชาย ซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจ จึงเป็นการสมควรที่จะยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการ
ป้องกันสัญจรโรคนั้นเสีย และมีกฎหมายว่าด้วยการประมาณการค้าประเวณีขึ้นใหม่ เพื่อ
ควบคุมมิให้มีการกระทำอันไม่สมควรดังที่กล่าวมานั้น²¹

จากคาบปรารภข้างบนนี้แสดงให้เห็นว่า รัฐบาลไม่ต้องการที่จะให้มีการค้าประเวณีที่
เป็นไปในลักษณะเปิดเผยน่าละอาย หรือเป็นที่ทำความเดือดร้อนให้แก่สาธารณชน และโดยที่
ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีสัญญาฉบับรวม ซึ่งเรียกร่องให้ประเทศต่าง ๆ ยกเลิกโสเภณี
อนุญาตและสำนักเสีย แม้รัฐบาลได้สั่งให้งดรับจดทะเบียนไปแล้วทั้งสองอย่างก็จริง แต่โสเภณี
ตามกฎหมายก็มีอยู่ เมื่อได้ประกาศใช้กฎหมายนี้แล้ว เป็นอันว่าโสเภณีตามกฎหมายจะไม่มีอีก
ต่อไป จะมีก็แต่โสเภณีเถื่อนซึ่งรัฐบาลไม่รับรู้ด้วย

โสเภณีเด็ก

โสเภณีเด็ก คือเด็กหญิงที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี ได้ทำการค้าประเวณีเพื่อให้ได้ค่า
ตอบแทนโดยยังเป็นผู้เยาว์และเด็กอยู่ เด็กพวกนี้อาจจะทาบไปเพื่อความสมัครใจ หรือไม่สมัครใจ
ก็ถือว่าได้กระทำความผิดด้านการค้าประเวณี บางครั้งเด็กอาจจะถูกบังคับให้ค้าประเวณี ถูกข่มขู่ รั้งแก
หรือบังคับก็ได้²²

²¹ราชกิจจานุเบกษา, "พระราชบัญญัติประมาณการค้าประเวณี พ.ศ. 2503," เล่มที่
77 ตอนที่ 89, (พฤศจิกายน 2503)

²²อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กของสหประชาชาติ มาตรา 1 "เด็กคือมนุษย์ทุกคนที่มีอายุ
ต่ำกว่า 18 ปี แต่ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชน
และครอบครัว พ.ศ. 2534 เด็กคือบุคคลอายุเกิน 7 ปี แต่ยังไม่เกิน 14 ปี กฎหมายอาญาใน
หมวดลักษณะความผิดเกี่ยวกับเพศ มีบทบัญญัติคุ้มครองหญิงทั้งที่ไมเกิน 15 ปีและ 18 ปี บัญชา
จารุจาริต (พ.ศ.อ.) "โสเภณีเด็ก" เอกสารบรรยายหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจชุดที่ 16
(วันจันทร์ที่ 16 สิงหาคม 2536), หน้า 1.

มูลเหตุของการเกิดโศกนาฏกรรมเด็ก

มูลเหตุของปัญหาการนำเด็กหญิงมาเพื่อการค้าประเวณีนั้น มีองค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน คือ 1) ชายผู้เที่ยวประเวณี 2) เด็กผู้ค้าประเวณี 3) ผู้จัดการหรือนำเด็กมาเพื่อการค้าประเวณี ในที่นี้อาจแบ่งมูลเหตุของปัญหาออกเป็น 4 ด้าน คือ²³

1. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ
2. ปัจจัยด้านสังคม ค่านิยม และวัฒนธรรม
3. ปัจจัยทางด้านการศึกษา
4. ปัจจัยเกี่ยวกับตัวของเด็ก

1. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ก. ความยากจน

ในส่วนของเด็กที่ถูกนำมาค้าประเวณี สถิติของการศึกษาวิจัยหลายแห่ง ตลอดจนสถิติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแสดงให้เห็นว่า เด็กถูกนำมาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจนในชนบท เป็นส่วนใหญ่ "ความยากจน" จึงเป็นสาเหตุพื้นฐานที่สุดในด้านเศรษฐกิจของปัญหา²⁴ โดยเฉพาะในฐานะที่ทำให้เกิดอุปทาน (supply) ที่มาตอบสนองอุปสงค์ (demand)

ตัวอย่าง เช่น การศึกษาวิจัยของสุนีย์ มัลลิกะมาลย์ และคณะ²⁴ พบว่าฐานะการเป็นอยู่ก่อนการค้าประเวณียากจน ครอบครัวมีสมาชิกที่เป็นภาระเลี้ยงดูมาก มีรายได้ต่ำ เนื่องจากมีอาชีพทางเกษตรกรรม จึงทำให้มีหนี้สินและขาดโอกาสในการศึกษา และขาดโอกาสในการเลือกอาชีพต่าง ๆ และการประกอบอาชีพค้าประเวณีมีรายได้สูง เพียงพอกับการครองชีพและทำให้มีฐานะดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

²³ สวาง ทักฤกษ์ และคณะ, "รายงานโศกนาฏกรรม : สภาพปัญหา สาเหตุ และมาตรการหลักในการป้องกันและแก้ไขปัญหา," โดยมอบหมายจากคณะอนุกรรมการแก้ปัญหาโศกนาฏกรรมในคณะกรรมการสตรีและเยาวชน สภาผู้แทนราษฎร, พฤษภาคม 2532, หน้า 5.

²⁴ สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ และคณะ, ปัญหาโศกนาฏกรรม : การแสวงหามาตรการทางกฎหมายและมาตรการอื่น ๆ ที่เหมาะสมในประเทศไทย, หน้า 78-85.

ดังนั้น ความยากจนจึงเป็นปัจจัยด้าน เศรษฐกิจอื่น เป็นสาเหตุพื้นฐานที่สำคัญ และ เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยจะไม่กล่าวซ้ำในรายละเอียดอีก

ข. ฐานะทางเศรษฐกิจของชายผู้เที่ยวประเวณีและรายได้ของเจ้าของผู้ประกอบการ

ในส่วนของชายผู้เที่ยวประเวณี ฐานะทางเศรษฐกิจมีสาเหตุที่ทำให้ชายไปเที่ยวโสเภณี เนื่องจากในส่วนของอุปสงค์ (demand) ของระบบปัญหานี้สาเหตุมาจากค่านิยมและความเข้าใจในเรื่องความต้องการทางเพศของผู้ชายในสังคม ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยด้านสังคม แต่ฐานะเศรษฐกิจของชายผู้เที่ยวจะเป็นตัวกำหนดแหล่งที่เที่ยวหรือประเภทของหญิงโสเภณี ซึ่งมีราคาบริการแตกต่างกันและจำนวนครั้ง ความถี่ที่ไปเที่ยว ทำให้มีผลต่อการจัดการของเจ้าของกิจการนำเด็กมาค้าประเวณีและนายหน้า และการไหลเวียนของเด็กโสเภณีไปตามแหล่งต่าง ๆ โดยดูจากหน้าตา รูปร่าง อายุ และพฤติกรรม หรือบุคลิกภาพ เป็นส่วนประกอบในการกำหนดราคาบริการ

ในส่วนของเจ้าของกิจการนำเด็กมาค้าประเวณีและนายหน้า ซึ่งรายได้ผลตอบแทนจากการดำเนินธุรกิจค้าประเวณี ทำให้ฐานะร่ำรวยอย่างรวดเร็ว เป็นแรงจูงใจที่ทำให้มีสถานค้าประเวณีเด็กเพิ่มขึ้นมากมาย มีการคิดลอบขบนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง มีระบบการโน้มช้ำจูงใจให้พ่อแม่ยินดีส่งลูกสาวมาค้าประเวณี โดยการให้เงินก้อนเป็นการจูงตัวตั้งแต่วัยเด็ก มีการพัฒนาวิธีการจนทำให้เด็กสมัครใจมาค้าประเวณีมากขึ้น มักจะพบเสมอว่านายหน้าจำนวนไม่น้อยเคยเป็นโสเภณีมาก่อน ดังนั้น ผลตอบแทนที่สูงมากจึงทำให้ระบบปัญหาโสเภณีเด็กฝังรากลึก ยากแก่การแก้ไข

ค. การเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจจากการเกษตรไปสู่ระบบอุตสาหกรรม

ในด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจ เมื่อพิจารณาในระดับกว้าง จะเห็นว่าระบบเศรษฐกิจของประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป มีผลต่อปัญหาโสเภณีเด็กด้วย ดังจะกล่าวต่อไปนี้

ในยุคก่อนการเลิกทาส หญิงและเด็กหญิงที่ยากจนก็คือทาส ซึ่งหมายถึงการขายคนทั้งร่างกายและจิตใจต่อนายเงิน หญิงและเด็กหญิงที่เป็นทาสก็คือ โสเภณีที่อยู่ในระบบผูกขาด โดยมีเพศสัมพันธ์แต่เฉพาะกับนายเงินหรือคนที่นายเงินส่งให้ไปบำเรอทางเพศเท่านั้น

ครั้นในสมัยรัชกาลที่ 5 มีการเลิกทาส แม้จะไม่มีการสูญเสียเลือดเนื้อ

เช่นเดียวกับประเทศอื่น แต่ระบบ เศรษฐกิจมิได้สร้างแหล่งอาชีพรองรับทาสที่ถูกปลดปล่อยให้เป็นไทจำนวนมาก ความยากจนจึงทำให้นางทาสส่วนหนึ่งสมัครใจเป็นโสเภณี และอีกส่วนหนึ่งโดยเฉพาะ เด็กหญิงถูกล่อลวงโดยเจ้าของสำนัก พ่อเล้า แม่เล้า และแมงดา ซึ่งเป็นอาชีพใหม่ที่ควบคู่กับอาชีพโสเภณี

อาชีพโสเภณีวิวัฒนาการจากทาสซึ่งเป็นโสเภณีผูกขาดเข้าสู่อาชีพโสเภณีเต็มรูปแบบมากขึ้น ในช่วงเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก หลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ในราวปี ค.ศ. 1930 (พ.ศ. 2473) ความยากจนก็ยิ่งทำให้ปัญหาโสเภณีรุนแรงยิ่งขึ้น ในระยะหลังสงครามโลกครั้งที่สอง สหรัฐอเมริกาให้ความช่วยเหลือทางทหารกับไทยอย่างมาก และอาศัยผืนแผ่นดินไทยเป็นที่ตั้งฐานทัพ เพื่อสนับสนุนการรบในเวียดนามและไช้ เป็นที่พักผ่อนของทหารระหว่างที่ได้ลาพัก เป็นผลให้ทหารอเมริกันหลังไหลเข้าประเทศมากขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2505 ทำให้จำนวนโสเภณีเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีการพัฒนารูปแบบการค้าประเวณีใหม่ ๆ ขึ้น เช่น อาบ อบ นวด พาร์เนอร์ ตามไนท์คลับ บาร์ เป็นต้น ตลอดจนเกิดอาชีพเมียเช่าทหารต่างชาติ ซึ่งภายหลังก็หันไปค้าประเวณี

เมื่อสงครามเวียดนามยุติลง นักศึกษาประชาชนเรียกร้องให้สหรัฐอเมริกาถอนฐานทัพในปี พ.ศ. 2519 ธุรกิจการค้าประเวณีเริ่มต้นคลอน จึงเกิดความพยายามเปลี่ยนแปลงรูปแบบธุรกิจทางเพศ โดยใช้การท่องเที่ยวทั้งในและนอกประเทศเป็นทางออก ธุรกิจทางเพศจึงเริ่มเปลี่ยนเป็นรูปของเซ็กส์ทัวร์ และการส่งหญิงและเด็กหญิงไปค้าประเวณีในต่างประเทศ

นอกจากนี้ ผลกระทบจากการพัฒนาประเทศที่มุ่งพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยเน้นภาคอุตสาหกรรม ทำให้เกษตรกรประสบความล้มเหลวและยากจนยิ่งขึ้น มีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากชนบทสู่เมืองทั้งชาย หญิง และเด็ก ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ รายงานว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2508 ประชากรชายมีอัตราการย้ายถิ่นมากกว่าประชากรหญิง แต่ปัจจุบันการย้ายถิ่นของผู้หญิงมีแนวโน้มสูงขึ้น สถิติปี พ.ศ. 2524 รายงานว่า มีผู้อพยพสตรีในช่วงอายุ 10-19 ปี ถึงร้อยละ 49.80 ในขณะที่มีผู้ย้ายถิ่นชายเพียงร้อยละ 37.03²⁵ แรงงานผู้หญิงและเด็กได้รับค่า

²⁵อรรรถพล พันธุ์บุญเกิด, "โสเภณีเด็ก", ปัญหาการค้าหญิงและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหา, (สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พิมพ์ครั้งที่ 1, 2527), หน้า 110.

แรงต่ำมาก และสืบเนื่องจากค่านิยมเดิมในสังคม ทำให้เกิดการแบ่งแยกแรงงานที่ไม่เป็นธรรม ระหว่างเพศ ทำให้การทำงานของหญิงและ เด็กหญิงจำนวนมากถูกจำกัด เฉพาะงานด้านบริการ เช่น รับใช้ตามบ้าน งานเสิร์ฟอาหาร และการบริการทางเพศตามสถานเริงรมย์ ทำให้ตัวเลขของการขยายตัวของผู้เข้าสู่อาชีพโสเภณีจำนวนมากสูงและเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นที่น่าเป็นห่วง

สืบเนื่องมาจากความล้มเหลวในการพัฒนาประเทศที่กล่าวมาแล้ว ทำให้หญิง และ เด็กหญิงต้องอพยพมาทำงานในเมือง โดยมีแนวโน้มว่าผู้เข้าสู่ตลาดแรงงานเหล่านี้จะมีอายุน้อยลงเรื่อย ๆ คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งเอเชียแปซิฟิก (ESCAP) ได้ระบุว่า "...ยุทธศาสตร์ต้องเข้าสู่ตลาดแรงงานมากขึ้น เนื่องจากเศรษฐกิจบีบรัดและเกิดภาวะไม่พร้อมบางประการ เช่น ขาดการศึกษาและประสบการณ์..."²⁶ การขาดวุฒิภาวะดังกล่าวทำให้โอกาสที่จะถูกหลอกลวง ถูกชักชวนเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณีมีสูง และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกภาคของประเทศ จากสถิติอายุของหญิงและ เด็กหญิงผู้รับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์หญิงและ เด็กหญิงของกรมประชาสงเคราะห์ พบว่าระหว่างปี 2520-2530 มีผู้เข้ารับการสงเคราะห์ 14,939 คน อายุต่ำกว่า 15 ปี ร้อยละ 40.22 และอายุระหว่าง 16-21 ปี ร้อยละ 50.58²⁷ ซึ่งหญิงและ เด็กหญิงเหล่านี้ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการประกอบอาชีพมาแล้ว ดังนั้นอายุจริงที่เข้าสู่ตลาดแรงงาน และบางส่วนที่เข้าสู่อาชีพโสเภณีจึงน้อยกว่าอายุที่แสดงอยู่

แม้ในช่วงปี พ.ศ. 2530-2532 นี้ การพัฒนาเศรษฐกิจบรรลุผลสำเร็จอย่างสูง ในแง่ของการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นที่กล่าวขวัญกันทั่วโลกว่า ไทยจะเป็นประเทศหนึ่งในเอเชียที่จะกลายเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (นิคส์) ในเวลาไม่ช้านี้ แต่ทว่าท่ามกลางความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจนี้ ในอีกด้านหนึ่งพบว่ามีปัญหามากขึ้นในเรื่องการกระจายรายได้ที่มีความแตกต่างระหว่างคนยากจนและคนร่ำรวยมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม กล่าวคือ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) พบว่าคนในกลุ่มผู้มีรายได้สูงของประเทศซึ่งคิดเป็นร้อยละ 20 ของผู้มีรายได้ทั่วประเทศนั้น มีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 49.26 ของรายได้ประชาชาติในปี พ.ศ.

²⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 113.

²⁷ กองสัมมาอาชีพสงเคราะห์, "สรุปสถิติงานในสังกัดกองสัมมาอาชีพสงเคราะห์ ปีงบประมาณ 2520-2531." (เอกสารยึดสำเนา)

2518-2519 มาเป็นร้อยละ 51.47 ในปี พ.ศ. 2523-2524 และยังคงเพิ่มขึ้นอีกเป็นร้อยละ 55.63 ในปี พ.ศ. 2528-2529 กล่าวได้ว่า ผลการพัฒนาประเทศทำให้คนร่ำรวยอยู่แล้วมีฐานะที่ร่ำรวยยิ่งขึ้น

ตรงกันข้าม ในกลุ่มผู้มีรายได้น้อยที่สุดของประเทศ จำนวนร้อยละ 20 ของประชากรทั้งประเทศ มีรายได้คิดเป็นร้อยละ 6.05 ของรายได้ประชาชาติในปี พ.ศ. 2518-2519 และจำนวนนี้ลดลงไปเป็นร้อยละ 5.41 ในปี พ.ศ. 2523-2524 และยังคงลดลงไปอีกเป็นร้อยละ 4.55 ในปี พ.ศ. 2528-2529²⁸ นั่นก็คือ การพัฒนาประเทศที่เศรษฐกิจดีขึ้นนั้น ทำให้คนที่มีฐานะยากจนอยู่แล้วยังมีความยากจนลงไปอีก ความแตกต่างระหว่างคนยากจนและคนร่ำรวยที่ห่างมากขึ้นเรื่อย ๆ นี้ ทำให้ยังมีประชาชนไทยที่มีรายได้ต่ำและมีฐานะยากจนถึงกว่า 14 ล้านคนในปัจจุบัน และปรากฏการณ์ของกรณีพ่อแม่ขายลูกสาวมาเป็นโสเภณีเด็ก ก็กลับรุนแรงมากขึ้นในช่วงที่เศรษฐกิจของประเทศดีที่สุดในตัวเอง

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าปัญหาการนำเด็กมาเพื่อการค้าประเวณี จึงมิได้เป็นเรื่องของเด็กหญิงคนหนึ่งตัดสินใจก้าวเข้ามาสู่การค้าประเวณี แต่ทว่าเป็นเรื่องที่มีผู้เข้ามาเกี่ยวข้องมากมาย และเป็นปัญหาระดับโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศ ที่มีผลกระทบต่อคนทั้งชาติ โดยมีปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ผลักดันให้หญิงและเด็กหญิงจำนวนมากถูกนำเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี

อย่างไรก็ตาม สภาพปัญหาทางเศรษฐกิจเพียงปัจจัยเดียวไม่ใช่ปัจจัยชี้ขาดที่ทำให้ผู้หญิงและเด็กหญิงถูกนำเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี หากแต่เพราะปัจจัยทางสังคม ค่านิยม วัฒนธรรมหลาย ๆ ด้าน ซึ่งต่างก็เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องอีกด้วย และยังมีเงื่อนไขต่อการดำรงอยู่และการขยายตัวของธุรกิจทางเพศด้วย

²⁸ สวาง ทักฤกษ์ และคณะ, "รายงานโสเภณี : สภาพปัญหา สาเหตุและมาตรการหลักในการป้องกันและแก้ไขปัญหา," โดยได้รับมอบหมายจากคณะอนุกรรมการแก้ปัญหาโสเภณีในคณะกรรมการสตรีและเยาวชน สภาผู้แทนราษฎร, พฤษภาคม 2532, หน้า 9.

2. ปัจจัยทางสังคม ค่านิยม วัฒนธรรม

แม้ว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจความยากจน เป็นสาเหตุพื้นฐานของการนำเด็กมาประกอบ การค้าประเวณี แต่ลาพังความยากจนก็มีข้อปัจจัยเพียงตัวเดียว ทั้งนี้ ปรากฏการณ์ที่พบคือ เด็กหญิง ที่ยากจนจากชนบทจำนวนมากมิได้แก้ปัญหาลากท้องของตนโดยการเลือกที่จะมีอาชีพนี้ ปัจจัยทาง สังคม ค่านิยม วัฒนธรรม จึงเป็นสาเหตุควบคู่ไปกับปัจจัยทางเศรษฐกิจที่นำเด็กหญิงสู่กระบวนการ การค้าประเวณี และทำให้กิจการนี้ดำรงอยู่ในสังคมอย่างฝังรากลึกและมีวิวัฒนาการของปัญหาในหลากหลายรูปแบบ และทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น

ในส่วนของปัจจัยทางสังคม ค่านิยม วัฒนธรรม นั้น สามารถพิจารณาได้ว่าเป็น เงื่อนไขที่ทำให้กิจการการค้าประเวณีดำรงอยู่ได้ ตลอดจนเป็นตัวกระตุ้นและแรงผลักดันให้ผู้หญิง ประกอบการค้าประเวณี ซึ่งพอจะแบ่งกล่าวได้เป็นประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- ก.ทัศนคติที่ผิดใน เรื่องค่านิยมทางเพศ
- ข. ค่านิยมที่มุ่ง เพื่อและความสะดวกสบายทางวัตถุ
- ค. สภาพชุมชนที่ขาดความรับผิดชอบต่อกัน
- ง. ผลกระทบจากการส่งเสริมการท่องเที่ยว
- ก. ทัศนคติที่ผิดใน เรื่องค่านิยมทางเพศ

(1) แนวคิดและความเชื่อผิด ๆ (myth) ที่เชื่อว่าผู้ชายมีความต้องการทาง เพศมากกว่าผู้หญิง ดังนั้น ผู้ชายจึงสามารถจะมีเพศสัมพันธ์ได้โดยไร้ขอบเขตจำกัดทั้งก่อนแต่งงาน และหลังแต่งงาน และก่อให้เกิด เป็นทัศนคติและค่านิยมว่าผู้หญิงจะต้อง เป็นฝ่ายรักษาพรหมจรรย์ ของตนเอง และต้องรักษานวลสงวนตัวจนถึงวันแต่งงาน อันเป็นทัศนคติที่สะท้อนความไม่เท่าเทียม กันในแบบแผนพฤติกรรมทางเพศระหว่างหญิงและชาย (double standard) ทั้ง ๆ ที่ความเป็น จริงนั้น การที่ชายมีความต้องการและจำเป็นทางเพศมากกว่าหญิงนั้น มิได้อยู่บนพื้นฐานความเป็น จริงทางสรีรศาสตร์แต่อย่างใด หากแต่เป็นความเชื่อที่ถูกครอบงำทางวัฒนธรรมจากประเพณีดั้งเดิม หมายถึง ความเป็นจริงทางสังคม มีพลังมากกว่าความเป็นจริงทางด้านสรีรศาสตร์...²⁹

²⁹Vern and Bonnie Bullough, Prostitution : An Illustrated Social History (New York : Crown Publishers, Inc.), p. 267.

(2) ความเชื่อของสังคมทั่วไปที่ยอมรับว่า การไปเที่ยวโสเภณีเป็นการชอบธรรม เพราะถือว่า เป็นการสะสมประสบการณ์ในการมีเพศสัมพันธ์ โดยคาดว่าเมื่อแต่งงานแล้ว จะให้ความสุขทางเพศแก่ภรรยาได้ดีกว่าผู้ชายที่ไม่เคยไปเที่ยวโสเภณี ทั้ง ๆ ที่ข้อเท็จจริงทางการแพทย์พบว่า การไปเที่ยวโสเภณีมักก่อปัญหาเกี่ยวกับความเสื่อมสมรรถภาพทางเพศของผู้ชายได้ เนื่องจากการมีเพศสัมพันธ์กับโสเภณีมิได้มีพื้นฐานมาจากความผูกพัน ความเข้าใจและความรัก...³⁰ และเนื่องจากผู้ไปเที่ยวโสเภณีเพื่อหาประสบการณ์ดังกล่าว ส่วนมากจะเป็นชายหนุ่มที่เพิ่งพ้นภาวะเด็กชาย ดังนั้น ความต้องการร่วมเพศกับโสเภณีจึงต้องการหญิงหรือเด็กหญิงที่มีอายุน้อยกว่าตน ซึ่งเป็นการกำหนดอุปสงค์ (demand) ต้องการโสเภณีที่เป็นเด็กหญิงในจำนวนมากกว่าหญิงมีอายุ

(3) แนวคิดและความเชื่อของสังคมทั่วไปในระดับกว้าง ค่อนข้างจะเข้าใจว่าโสเภณีเป็นของคู่บ้านคู่เมืองที่ไม่มีทางแก้ไขได้ และผู้ชายโดยสรีระแล้วต้องการมีการระบายหรือปลดปล่อยอารมณ์ทางเพศ หากไม่แล้วความเก็บกดอันนี้จะนำไปสู่ปัญหาการข่มขืนกระทำชำเรา ผู้หญิงทั่วไปในสังคม ความเชื่อเหล่านี้ น่าจะถือได้ว่า เป็นความเชื่อที่ผิดไปจากความเป็นจริง ทั้งนี้ เพราะจำนวนคดีข่มขืนกระทำชำเรามิได้ลดลงเลยแต่กลับเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และจำนวนโสเภณีก็ยังคงมีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ นอกจากนั้น การวิจัยหลายชิ้นพบว่า การข่มขืนกระทำชำเรามิได้เป็นการแสดงออกซึ่งการระบายความต้องการทางเพศเท่านั้น หากแต่เป็นการแสดงออกของบมปัญหาทางจิตใจ³¹ ดังเช่นงานวิจัยของ Groth และ Bimbaum ซึ่งได้ศึกษาวิจัยในเชิงคลินิกกับผู้ต้องโทษคดีข่มขืน 500 ราย ในเรือนจำพร้อม ๆ กับการบำบัดรักษาอย่างต่อเนื่องใช้เวลาถึง 20 ปี พบว่าการข่มขืนกระทำชำเราเป็นพฤติกรรมที่มีบมทางจิตใจซับซ้อน โดยผู้ข่มขืนจะฝังใจว่าเรื่องเพศเป็นของต่ำเลวทราม ขณะกระทำต่อเหยื่อซึ่งเป็นหญิงจึงต้องการให้เหยื่อเปโรเป็นอนความเลวร้ายนั้นไว้ เพราะหญิงเป็นตัวแทนของสิ่งที่เขาเกลียดชังและหวาดกลัว ดังนั้น การข่มขืนจึงเป็นการกระทำทางเพศชนิดเทียม (pseudo sexual act) ไม่ใช่การกระทำทางเพศโดยตรง (sexual act) ดังที่

³⁰อุตมศิลป์ ศรีแสงนาม, เพศกิจลัทธิ. (กรุงเทพมหานคร : บ.สัมพันธ์พาณิชย์, 2525), หน้า 51-53.

³¹มนตรี ลินทวิชัย, เมื่อเด็กไทยกลายเป็นเหยื่อ. (กรุงเทพมหานคร: ส.เอเชียเพรส 2537), หน้า 4-30.

คนทั่วไปมักเข้าใจผิด ๓²

(4) ความคิดและความเชื่อของสังคมที่ว่าโสเภณีที่เป็นเด็กหญิง ยังมีอายุน้อยเท่าใดก็ยิ่งจะให้ความตื่นเต้นหรือประสบการณ์ในการร่วมประเวณีมากเท่านั้น เพราะสภาพร่างกายยังไม่ผ่านการร่วมประเวณีมามากนัก และเด็กหญิงมักจะไม่มีการคุมกำเนิด ทำให้เป็นที่พอใจของชายนักเที่ยวมากกว่า

(5) ความคิดและความเชื่อของสังคมในหมู่ชายสูงอายุว่าการได้ร่วมเพศกับเด็กหญิงจะเป็นสิ่งเพิ่มพละกำลังทางเพศ จนถึงกับทำให้ชายนักเที่ยวที่เป็นคนสูงอายุยอมเสียเงินเป็นจำนวนสูง เพื่อให้ได้ร่วมเพศกับเด็กหญิงเป็นคนแรกหรือที่เรียกกันในหมู่นักเที่ยวว่า "เปิดบริสุทธิ์"³³

(6) ความเข้าใจของสังคมที่ว่าการมีโสเภณีจะช่วยลดปัญหาการมีภรรยาที่น้อยแต่ในข้อเท็จจริงชายผู้เที่ยวโสเภณีจำนวนไม่น้อยที่มีภรรยาที่น้อย และยังคงเที่ยวเช่นเดิม และเมื่อพิจารณาอีกแง่หนึ่ง ภรรยาที่น้อยก็คือรูปแบบโสเภณีที่ผูกขาดอยู่กับชายคนเดียว แทนที่จะเป็นของสาธารณะนั่นเอง³⁴

(7) จากสภาพในสังคมทั่วไป กล่าวได้ว่า ชายที่เที่ยวโสเภณีเป็นผู้ไม่มีความผิด และเป็นความชอบธรรมที่ได้มาจากการแลกเปลี่ยนด้วยเงินตรา ทั้งนี้ เพราะโดยกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ผู้ชายที่ไปเที่ยวโสเภณีได้รับการยอมรับและรางวัล (reward) จากพฤติกรรมเที่ยวโสเภณีมากกว่าได้รับคำติเตียนหรือลงโทษ (punishment) สังเกตได้จากข้อความที่ปรากฏในสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ และในวงสนทนาของเพื่อนชายหรือแม้แต่เพื่อนต่างเพศที่คุ้นเคยกัน ก็อาจ

³²Jean H. Bimbaum and Nicholas A Groth, Men Who Rape : The Psychology of the offender (New York, 1979), p. 79.

³³ข้อเท็จจริงจากการสอบถามเจ้าของผู้ประกอบการสถานค้าประเวณีประเภทโรงแรมและอาบอบนวด ในเขตกรุงเทพมหานคร, พ.ศ. 2532-2533.

³⁴รัตนา ธนาพรสังสุทธิ์, "ชายผู้เที่ยวกับปัญหาการค้าประเวณี : ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร", (วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528), หน้า 42.

กล่าวถึงการไปเที่ยวโสเภณีสองคนซึ่งสนุกสนานมากกว่าคนเดียว โดยเฉพาะการไปเที่ยวโสเภณีที่เป็นเด็กหญิง

แนวคิดและความเชื่อที่เกี่ยวกับการมองโสเภณีโดยเฉพาะโสเภณีที่เป็นเด็กหญิง และสถาบันการค้าประเวณีในสังคมไทยนั้น กล่าวได้ว่าเป็นสิ่งที่สะสมและส่งผ่านกันมาหลายรุ่นคน และได้กลายเป็นวัฒนธรรมทางเพศของสังคม ซึ่งมีผู้รับรองและส่งผ่านไปยังคนรุ่นต่อไป โดยผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (socialization) ให้ความเชื่อและยอมรับต่อกันไป แนวคิดและความเชื่อข้างต้นนี้ ทำให้ผู้หญิงโสเภณีโดยเฉพาะที่เป็นเด็กหญิงถูกมองว่าเป็นความชอบธรรมและเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่มีขึ้นในสังคม โดยไม่รู้สึกว่าเป็นปัญหาของสังคม แนวคิดและความเชื่อดังกล่าวได้เป็นรากฐานและเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การนำเด็กหญิงมาเพื่อค้าประเวณีดำรงอยู่และมีอยู่ต่อไปตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ข. ค่านิยมที่พึงเพื่อและความสะดวกสบายทางวัตถุ

ปัจจุบันเครื่องใช้วัตถุคุณภาพชีวิตมิได้อยู่ที่คุณภาพในทางร่างกายและจิตใจของมนุษย์ หากแต่อยู่ที่ความมั่งคั่งหรือมีปัจจัยที่จะซื้อหาหรือจัดหาทรัพย์สิน วัตถุมาครอบครอง ในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป การเจริญเติบโตในระบบทุนนิยมทำให้เด็กหญิงชนบทจำนวนมาก เกิดค่านิยมที่นิยมสิ่งฟุ่มเฟือยทางวัตถุ นิยมความเป็นอยู่ที่สะดวกสบาย และมีทัศนคติที่ดูแคลนการทำงานหนัก ซึ่งค่านิยมดังกล่าวได้แทรกซึมเข้าไปในวัฒนธรรมท้องถิ่นของท้องถิ่นทางภาคเหนือทั่วไปมาก ตัวอย่างจากการสำรวจวิจัยของ สุปีย์ มัลลิกะมาสย์ และคณะ เมื่อปี พ.ศ. 2526³⁵ พบว่า "หญิงโสเภณีส่วนใหญ่จะมีภูมิลำเนาอยู่ทางภาคเหนือของประเทศ ซึ่งโสเภณีประเภทสมัครใจมีถึงร้อยละ 76.80 และเป็นประเภทสมัครใจ มีถึงร้อยละ 74.40"

ปัญหาค่านิยมบริโภคนิยมซึ่งแพร่หลายไปสู่ท้องถิ่นชนบททั่วไป ได้ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ที่เด็กหญิงจำนวนมาก เข้าสู่กระบวนการค้าประเวณีโดยสมัครใจ นอกจากนั้นบิดามารดาของเด็กหญิงเหล่านั้นยังยินยอมพร้อมใจที่จะขายบุตรสาวของตนให้ไปเป็นโสเภณี

สืบเนื่องมาจากค่านิยมแบบบริโภคนิยม ค่านิยมทางสังคมที่เน้นเงินตราความสะดวกสบายทางวัตถุ ต่างก็มีความหวังว่า การที่ลูกสาวหรือเด็กหญิงยินยอมออกไปค้าประเวณีแล้ว

³⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 88.

ส่งเงินให้แกครอบครัวทางบ้าน จะทำให้ครอบครัวพ่อแม่พี่น้อง มีความสะดวกสบาย มีเงินมาปลูก
ซ่อมแซมบ้านและซื้อเครื่องใช้คนครัว เรือนให้ทันสมัย เหมือนครอบครัวเพื่อนบ้านที่ได้ส่งลูกสาวไป
ขายตัวกันก่อนหน้านี้ ทำให้พฤติกรรมการขายลูกสาวแพร่หลายลงไปสู่สังคมในชนบทโดยเฉพาะ
ภาคเหนือ³⁶

นอกจากนี้ค่านิยมดังกล่าว ยังมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของชายหนุ่มต่ออาชีพการ
ค้าประเวณี ซึ่งผลการสำรวจของรองศาสตราจารย์สุวิทย์ มัลลิกะมาลย์ ได้พบว่า³⁷

"ชายหนุ่มส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การที่หญิงออกไปค้าประเวณีนั้น
เปรียบเสมือนการออกไปทำงานอย่างหนึ่ง เมื่อได้เงินก็นำกลับมาสร้าง
ความเจริญให้กับท้องถิ่นและ เมื่อถามถึงความคิดเห็นต่อการแต่งงานอยู่
กินกับหญิงโสเภณีที่เล็กและกลับมาอยู่บ้านเดิม พบว่าส่วนใหญ่ไม่มีความ
รังเกียจในอาชีพเดิมของหญิง และยินดีที่จะแต่งงานด้วย โดยมีเหตุผล
สนับสนุนว่า โสเภณีที่เล็กอาชีพแล้ว มักจะมีฐานะมั่นคง มีที่นา ที่ไร่ ซึ่ง
ซื้อไว้ระหว่างค้าประเวณี ทำให้ชายที่แต่งงานด้วยไม่ต้องลำบากขนขวาย
สร้างเนื้อสร้างตัวมากนัก"

ที่น่าสนใจไม่น้อยไปกว่าข้างต้นก็คือ ทัศนคติของผู้เฒ่าผู้แก่ต่อการค้าประเวณีของหญิง
ในท้องถิ่น พบว่า

"เดิมผู้เฒ่าผู้แก่มีความรังเกียจต่ออาชีพนี้ แต่ปัจจุบันลดน้อยลงไป
มาก จนกระทั่งไม่มีความรู้สึกรังเกียจเลย หลังจากที่ได้พบว่าแม่หญิงจะ
ออกไปเป็นโสเภณีก็ได้ทอดทิ้งพ่อแม่พี่น้องให้ลำบากเดือดร้อน กลับนำ
เงินทองกลับมาจุนเจือครอบครัว บางครั้งช่วยไถ่หนี้สิน และยังช่วย

³⁶"กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีจะได้ผลหรือ" สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์
ปีที่ 41 ฉบับที่ 7 (14-23 กรกฎาคม 2537) : 12

³⁷สุวิทย์ มัลลิกะมาลย์ และคณะ, ปัญหาโสเภณี : การแสวงหามาตรการทางกฎหมาย
และมาตรการอื่น ๆ ที่เหมาะสมในประเทศไทย, หน้า 88-89.

เสริมสร้างครอบครัวให้มั่นคงด้วยการซื้อที่หากิน แต่ผู้เช่าผู้แก่ไม่พอใจ
อยู่ประการหนึ่ง หลวงโสภณเมื่อเลิกอาชีพและกลับบ้านแล้วมักไม่ยอม
ทำงานหนักประเภทใช้แรงงาน เช่น ทาไร่ ทานา กลับนิยมจ้างผู้อื่นทำ..."

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีบางกรณีที่ไม่ประสบผลสำเร็จจากการค้าประเวณี ก็ยังไม่
สามารถสกัดกั้นการเอาอย่างกันในเรื่องนี้ได้ และส่วนมากจะปกปิดไม่ให้เพื่อนบ้านรับรู้ ใน
ครอบครัวเดียวกันก็ยังคงมีการเตรียมการส่งลูกสาวคนต่อไป เข้าสู่การค้าประเวณี ไม่ว่านุตรสาว
คนแรกจะประสบหรือไม่ประสบผลสำเร็จก็ตาม³⁸

นอกเหนือจากปัจจัยด้านค่านิยมแบบบริโภคนิยม ที่เป็นกระบวนการอบรมบ่มสอนทาง
สังคมให้ชาวชนบทเกิดความรู้สึกอยากมีและอยากได้ปัจจัยทางวัตถุมาเพิ่มความสะดวกสบายในชีวิต
โดยไม่คำนึงถึงที่มาแล้ว ปัจจัยสำคัญอื่น ๆ ที่สำคัญและเป็นตัวสนับสนุนที่ทำให้การนำเด็กหญิงมา
เพื่อการค้าประเวณียังคงดำรงอยู่ได้ ได้แก่

- อิทธิพลจากสื่อมวลชน โดยเฉพาะวิทยุท้องถิ่น ซึ่งเป็นสื่อที่เข้าถึงคนชนบทได้มาก
ที่สุดกว่าสื่อชนิดอื่น ๆ มักจะเสนอภาพความสวยงาม และความเจริญของเมืองหลวงหรือเมืองใหญ่
เป็นด้านหลัก ซึ่งอาจเป็นผลให้ชาวชนบทนิยมหรือพยายามผลักดันตนเอง เข้าสู่กระบวนการต่าง ๆ
ที่จะนำมาซึ่งความสะดวกสบายต่าง ๆ โดยไม่คำนึงถึงความสูญเสียอื่น ๆ

- กลไกของรัฐบาลบางแห่ง มีส่วนรู้เห็นเป็นใจกับขบวนการเสาะหาผู้หญิงไปสู่
ขบวนการค้าประเวณีด้วย เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้านบางคน หรือบางครั้งก็เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจบาง
รายในบางท้องที่

- ค่านิยมในการสนับสนุนการประกวดความงาม โดยได้รับการส่งเสริมจากภาค
รัฐบาลและหน่วยงานต่าง ๆ ในภาครัฐกิจเอกชน เป็นส่วนหนึ่งของการถ่ายทอดอุดมการณ์ การ
กตัญญูทางเพศ ที่เปรียบผู้หญิงเป็นสินค้ามากกว่าอย่างอื่น

³⁸ มุลนิธิผู้หญิง, รายงานผลการดำเนินงานโครงการสตรีสู้ชนบท, จัดโดยกองพัฒนาสตรี
กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย และมูลนิธิหญิง, ตุลาคม - ธันวาคม, 2531, ชัดสำเนา,
หน้า 14.

- คำนิยมในการจัดเตรียม เด็กหญิงไว้รับรองข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ เวลาไปตรวจราชการตามหัวเมือง

ปัจจัยดังกล่าว เหล่านี้ล้วนแต่ เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมทัศนคติและค่านิยมแบบบริโภคนิยมการนิยมวัตถุและความพึง เพื่อในหมู่ เด็กหญิงและยัง เป็นแรงดึงดูดและกระตุ้นจากชนบทให้ถูกนำเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณีโดยสมัครใจเป็นจำนวนมากมาย สำหรับเด็กหญิงในเมืองในปัจจุบันนั้น ได้เกิดแนวโน้มในความนิยมวัตถุ วัฒนธรรมที่ฟุ้งเฟ้อ ได้ก่อให้เกิดสภาพที่เด็กวัยรุ่นในเมืองหลวงจะก้าวไปสู่อາชีฟโสเฟมามากขึ้น เด็กสาววัยรุ่นจำนวนมากได้รับค่านิยมของการรักสวยรักงาม และยินยอมที่จะ เป็นโสเภณีแผงเร็น ซึ่งแผงตัวอยู่ตามย่านสรรพสินค้าที่มีชื่อเสียงต่าง ๆ เช่น สยาม เซ็นเตอร์ ราชดำริ เดอะมอลล์ ฟาสต์ฟู้ดทั่วไป เป็นต้น ซึ่งสภาพเช่นนี้ได้ส่งผลกระทบต่อชาวต่างประเทศเกิดภาพพจน์ไม่ดีต่อเด็กหญิงไทยโดยขาดการแยกแยะ ถึงกับหนังสือชื่อ Bangkok's Backstreets : A guide to the pleasures of the world's next open city ของนาย Rob Todd ซึ่งลงตีพิมพ์ที่สหรัฐอเมริกาในปี 2529 ได้พูดถึงสถานที่ที่วัยรุ่นสาวไทยมักจะไปมั่วสุม และชาวต่างประเทศสามารถเรียกใช้บริการได้ ๗ บริเวณ "...บ้ายรดเมล์ เป็นแหล่งสำคัญที่คุณจะพบสาวสวยและเด็กหญิงจำนวนมากมาหยุดยอได้แก่ บริเวณรอบรั้วมหาวิทยาลัย บ้ายหน้า เอยูเอ เครีควินแถวสีลม หน้าพันธ์ทิพย์พลาซ่า โฮเบอร์เกอร์ (สาขาพันธ์พงษ์ และ สีลม)..."

สภาพดังกล่าวได้แสดงให้เห็นว่าปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม ที่ให้ความสำคัญกับทัศนคติและค่านิยมแบบบริโภคนิยม และความพึง เพื่อ สะดวกสบาย ได้แผนขยายจากสังคมเมืองไปสู่สังคมชนบท ได้มีผลเปลี่ยนแปลงการดำรงอยู่ของวิถีชีวิตดั้งเดิมลงแล้ว เป็นจำนวนมาก ซึ่งเมื่อผนวกกับความพึงพอใจของพ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กหญิงในชนบท จึงกลายเป็นพลังดูดที่ناسนใจที่จะมีการนำเอาเด็กหญิงค้าประเวณีดังกล่าว ทั้งนี้ โดยมีปัจจัยความยากจน เป็นพื้นฐานของปัญหา

ค. สภาพชุมชนที่ขาดความรับผิดชอบต่อกัน

ปัจจุบัน ชุมชนภาคเหนือบางแห่งมีการส่งเสริมให้ เด็กหญิงและผู้หญิงเข้าสู่ขบวนการค้าประเวณีอย่างเปิดเผย ทั้งนี้ เพราะปรากฏการณ์ที่เด็กหญิงและผู้หญิงบางราย เมื่อกลับบ้าน และนำเงินที่ได้จากการประกอบอาชีพโสเภณีมาบริจจาคบารุงวัด โรงเรียน ทอดกรฐิน ทอดผ้าป่า

เพื่อสร้างภาพพจน์ใหม่ของตนและทำให้ชุมชนยอมรับมากขึ้น ถึงกับในบางท้องที่มีขบวนไปต้อนรับ โสเภณีที่กลับบ้านจากสถานประเวศและมีการขายศรีสุขวิญ เมื่อผู้หญิงและเด็กหญิงกลับบ้าน หรือ จะเดินทางไปค้าประเวศ³⁹ โดยผู้คนในชุมชนไม่มีใครขัดขวางหรือควบคุมไม่ให้เหตุการณ์ลักษณะนี้เกิดขึ้น ทั้ง ๆ ที่ในอดีตผู้สูงอายุในชุมชนจะเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่จัดการหรือไกล่เกลี่ยปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน ในลักษณะของการควบคุมทางสังคม โดยอาศัยเกณฑ์จากวัฒนธรรมท้องถิ่นในชุมชน เป็นมาตรการในการควบคุม แต่ในสภาพปัจจุบันการควบคุมในชุมชนในลักษณะ เช่นนี้ เสื่อมสลายไป ลักษณะความเป็นอยู่แบบพึ่งพาอาศัยและร่วมกันรับผิดชอบระหว่างเครือญาติและชุมชนหมดไป กลายเป็นการดำรงชีวิตอยู่แบบตัวใครตัวมัน ทำให้ชุมชนไม่สามารถทำหน้าที่ควบคุมปรากฏการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ได้ดังเดิม

ง. ผลกระทบจากการส่งเสริมการท่องเที่ยว

การที่รัฐบาลได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยว ก็เป็นปัจจัยอีกด้านหนึ่งที่ทำให้เกิดความต้องการผู้หญิงและเด็กหญิงให้เข้าสู่การค้าประเวศมากขึ้น ทั้งนี้ เพราะเป็นความต้องการของนักท่องเที่ยวบางส่วน⁴⁰ ประกอบกับ เมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวเป็นจำนวนมากก็ย่อมก่อให้เกิดการบริการ และสถานเริงรมย์ต่าง ๆ ขึ้นเป็นจำนวนมาก เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ผู้หญิงและเด็กหญิงจำนวนมากจากชนบท ซึ่งว่างจากการงานเมื่อพ้นฤดูการทำนา และค่าจ้างแรงงานต่ำในการประกอบอาชีพอย่างอื่น จึงเลือกเข้าไปทำงานในสถานบริการและสถานเริงรมย์ต่าง ๆ และผลที่สุดก็ขายบริการทางเพศ ให้แก่นักท่องเที่ยวเพื่อรายได้ที่ดีกว่าเดิม เป็นต้น

3. ปัจจัยด้านการศึกษา

ปัญหาการที่ผู้หญิงและเด็กหญิงในชนบทต่อຍการศึกษา ขาดโอกาสในการเรียนหนังสือ เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ซ้ำเติมให้ผู้หญิงและเด็กหญิงตกเป็นเหยื่อของขบวนการสอลวงมากขึ้น

³⁹มูลนิธิหญิง, "รายงานผลการดำเนินงานโครงการสตรีสุชนบท," จัดโดยกองพัฒนาสตรี กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย และมูลนิธิหญิง, ตุลาคม-ธันวาคม 2531, ยัดสำเนา, หน้า 16.

⁴⁰มิตชน (30 กรกฎาคม 2537) หน้า 17.

จากข้อมูลด้านการศึกษาพบว่า⁴¹ ทุกระยะของการสำรวจ (ปี 2493-2523) ร้อยละของการอ่านเขียนไม่ได้ เป็นหญิงมากกว่าชายถึง 3 เท่า

จากข้อมูลด้านการศึกษาของผู้หญิงและเด็กหญิง ศึกษาโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยระบุว่า ในช่วงระยะเวลาหลายสิบปีที่ผ่านมา แม้ว่าอัตราการไม่รู้หนังสือของสตรีจะลดลง แต่อัตราการไม่รู้หนังสือของสตรียังสูงกว่าผู้ชายอย่างชัดเจน และจากรายงานการสำรวจผู้รู้หนังสือ สำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งได้ศึกษาระดับการศึกษาของผู้หญิงและเด็กหญิงอายุตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไปใน พ.ศ. 2528 พบว่า⁴² "...ผู้หญิงและเด็กหญิงมีการศึกษาน้อยกว่าผู้ชาย ผู้หญิงและเด็กหญิงส่วนใหญ่อายุร้อยละ 88.30 ได้รับการศึกษาระดับประถม 4 หรือต่ำกว่า..."

โดยสรุป สตรีในชนบทส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาน้อย และยังขาดโอกาสในการฝึกฝนการประกอบอาชีพ ผู้หญิงและเด็กหญิงชนบทจึงถูกผลักดันเข้าสู่ตลาดแรงงานโดยไม่มีโอกาสเลือกเมื่อมาเผชิญกับสิ่งแวดล้อมและความต้องการรายได้มาก ๆ จึงเป็นแรงจูงใจให้ผู้หญิงและเด็กหญิงบริการเป็นจำนวนมากขึ้น ยิ่งในหมูชนกลุ่มน้อยที่ไม่รู้หนังสือหรือพูดภาษาพื้นเมืองไม่ได้ เช่น ชาวเขา ยังมีโอกาสถูกกล่ลวงมาเป็นโสเภณีมากขึ้น นอกจากนี้บางชุมชนที่มีขบวนการค้าประเวณีหนาแน่น ผู้คนมักจะไม่เห็นประโยชน์ของการศึกษา เพราะการค้าประเวณีสามารถให้ผลตอบแทนได้ดีกว่า เช่น ผู้หญิงและเด็กหญิงสามารถนำเงินที่ได้มาปรับปรุงความเป็นอยู่ของครอบครัวได้ดีขึ้น บางรายมีปรากฏการณ์ที่แสดงว่า ได้แต่งงานกับชาวไทยและชาวต่างประเทศที่ร่ำรวย แม้จะเป็นเพียงภริยาน้อย แต่ก็มิชีวิตที่มั่นคงขึ้น ดังนั้น ในบางพื้นที่จึงมีเด็กเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับน้อยลง จนครูต้องเป็นฝ่ายขอรับรองแม่เด็กให้ลูกสาวเรียนต่อจนจบ ป.6 ทั้งนี้ เพราะเด็กบางคนเมื่อขึ้นชั้น ป. 5 ก็เริ่มถูกจูงตัวกันแล้ว⁴³

⁴¹"ขยายโอกาสทางการศึกษาชะลอปัญหาโสเภณีเด็กธวันเป็นโสเภณีสาว" สยามรัฐ สืบค้าทวิจารย์ ปีที่ 41 ฉบับที่ 6 (14-23 กรกฎาคม 2537) หน้า 17.

⁴²มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, ข้อมูลเกี่ยวกับสตรีไทยในด้านการศึกษา, โครงการสตรีกับการพัฒนา สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2531.

⁴³รายงานผลการดำเนินงานโครงการสตรีชนบท, จัดโดยกองพัฒนาสตรีกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย และมูลนิธิหญิง, ตุลาคม-ธันวาคม 2531, ชัดสำเนา, หน้า 13.

นอกจากนี้ การขาดการศึกษาและการไม่รู้ข่าวสารที่เที่ยงตรงและทันการณ์ ทำให้ชาวชนบทล่าช้า และอ่อนแอทางความคิด เป็นเหตุให้ถูกสอหลวงฉ้อฉล เอาเปรียบและถูกครอบงำได้ง่าย

4. ปัจจัยเกี่ยวกับตัวของเด็ก

นอกเหนือจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ค่านิยม และการศึกษา ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นปัจจัยเกี่ยวกับตัวของเด็กหญิง ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่เสริมหรือผลักดันให้เด็กหญิงตัดสินใจมีอาชีพโสเภณีได้ง่ายขึ้น เป็นต้นว่า

ก. ปัญหาการหย่าร้างในครอบครัว ผู้หญิงและเด็กหญิงจำนวนมากไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตแต่งงาน เมื่อเกิดปัญหาหรือความขัดแย้งกันขึ้นในครอบครัว จนถึงกับประสบภาวะหย่าร้างในครอบครัว ก็ประสบชีวิตและหันเหไปสู่การค้าประเวณีได้ง่ายขึ้น

ข. ภาวะในการอุปการะเลี้ยงดูครอบครัว หญิงโสเภณีจำนวนมากมีภาระต้องรับผิดชอบครอบครัว ซึ่งส่วนใหญ่นักได้แก่ บิดามารดา พี่น้องและจำนวนไม่น้อยต้องรับภาระส่งเสียบุตรของตนโดยลำพัง จากการวิจัยของ ยูพา วงศ์ไชย และคณะ พบว่า "... ร้อยละ 76.40 ของผู้หญิงที่เคยไปประกอบอาชีพค้าประเวณีในต่างประเทศ 89 ราย มีภาระต้องรับผิดชอบครอบครัว และร้อยละ 25 ของกลุ่มตัวอย่างนี้ มีภาระต้องรับผิดชอบส่งเสียเฉพาะบุตร"⁴⁴ สภาพความรับผิดชอบดังกล่าวทำให้ผู้หญิงเหล่านี้ไม่สามารถถอนตัวออกจากการประกอบอาชีพการค้าประเวณีได้ ทำให้ขบวนการค้าประเวณียังคงดำรงอยู่ต่อไป

ค. ความผิดปกติทางร่างกายและจิตใจ เป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ผลักดันให้ผู้หญิงและเด็กหญิงจำนวนหนึ่งสมัครใจมีอาชีพโสเภณี ทั้งนี้ จากการศึกษาของนักจิตวิทยาและจิตแพทย์ มีบทสรุปคล้ายคลึงกันว่า สภาพการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายทางสรีระจากเด็กหญิงมาสู่วัยรุ่น มีผลทำให้เกิดการกระตุ้นความอยากรู้จักตนเองมากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องเพศ และส่งผลให้เกิดการ

⁴⁴ ยูพา วงศ์ไชย และคณะ, รายงานการศึกษาวัยรุ่นเรื่องปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการไปประกอบอาชีพค้าประเวณีของสตรีไทยในต่างประเทศ, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (กรกฎาคม 2531), หน้า 45.

เลียนแบบ เพื่อนร่วมวัย⁴⁵ ทำให้ผู้หญิงและ เด็กหญิงจำนวนหนึ่งตก เป็นเหยื่อของการค้าประเวณีโดย ไม่ตั้งใจ นอกจากนี้ การศึกษาของนายแพทย์ประสพ รัตนากร ต่อการศึกษาสภาพจิตใจของหญิง โสเภณี พบว่า

"ผู้หญิงที่กลายมาเป็นโสเภณีนั้น มักมีสภาพจิตใจที่อ่อนไหวง่ายและ มีความผิดปกติทางจิตเกิดขึ้นได้เสมอ บางรายอาจมีสภาพจิตทางเพศไม่ สมบูรณ์ ไม่เหมาะสม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในขณะที่ยังเยาว์วัยนั้น ได้รับความกระทบกระเทือนทางจิตใจอย่างรุนแรง หรือโสเภณีบางคนอาจมี พฤติกรรมผิดปกติทางเพศบางประการ และยินยอมที่จะทำงานเกี่ยวข้องกับ การค้าประเวณีโดยสมัครใจ..."⁴⁶

จากข้อมูลเบื้องต้นจะเห็นได้ว่าปัจจัยทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม ศาสนิยม วัฒนธรรม การศึกษาปัจจัยส่วนตัว ฯลฯ เป็นทั้งปัจจัยผลักดันและดึงดูด ทำให้การนำเด็กมาเพื่อการค้า ประเวณีเกิดขึ้นและคงอยู่ในสังคม ไม่ว่าจะเป็นความเต็มใจหรือไม่เต็มใจของเด็กผู้ค้าประเวณี ก็ตาม

กระบวนการนำเด็กมาเพื่อการค้าประเวณี

กระบวนการนำเด็กมาเพื่อการค้าประเวณี อาจแบ่งเป็นสองประเภท คือ กระบวนการ นำเด็กมาเพื่อการค้าประเวณีโดยสมัครใจและไม่สมัครใจ ดังจะกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้⁴⁷

⁴⁵สยามรัฐรายวัน, 2 มีนาคม 2531, หน้า 11.

⁴⁶ประสพ รัตนากร, "สภาพชีวิตโสเภณีในจังหวัดเชียงใหม่," เอกสารการสัมมนา เรื่อง "ปัญหาการค้าหญิงและเด็กในเชิงปฏิบัติการ," ระหว่างวันที่ 8-9 มิถุนายน 2528 ณ วิทยาลัยครูเชียงใหม่, วัตถุประสงค์, หน้า 2.

⁴⁷สุณี มลลิกะมาลย์ และคณะ, ปัญหาโสเภณี : การแสวงหามาตรการทางกฎหมาย และมาตรการอื่น ๆ ที่เหมาะสมในประเทศไทย, หน้า 66-69.

1. กระบวนการนำเด็กมาเพื่อการค้าประเวณีโดยสมัครใจ

กระบวนการนี้จะเริ่มด้วยการที่มีบุคคลทำหน้าที่ เป็นนายหน้าจัดหา เด็กหญิง เพื่อนำไปส่งยังสำนักค้าประเวณีต่าง ๆ ซึ่งพวกนี้มีชื่อเรียกกันในหมู่ผู้ค้าประเวณีว่า "เอ" ซึ่งหมายถึง "เอเยนซ์" หรือตัวแทนสำนักค้าประเวณีนั่นเอง "เอ" หรือ "เอเยนซ์" นี้ โดยปกติจะเป็นตัวหญิงโสเภณีเอง หรือเป็นเจ้าของสำนัก หรือเป็นผู้ใดก็ได้ที่ทำหน้าที่จัดหาเด็กหญิงเพื่อการค้าประเวณี หรือผู้เชียร์แขกในสำนักค้าประเวณี ซึ่งโดยปกติจะทำหน้าที่ เชียร์หรือชักจูงใจให้แขกผู้มาเที่ยวขึ้นห้องกับหญิงโสเภณีในสำนักของตน และบางคนมีหน้าที่พิเศษอีกอย่างคือ เป็น "เอ" หรือ "เอเยนซ์" ด้วย

เป็นประเพณีนิยมประการหนึ่งที่ชาวชนบทนิยมจัดงานรื่นเริงในวันเทศกาล ซึ่งบางเทศกาลถึงกับมีการประกวดเทพีในเทศกาลนั้น ๆ เช่น เทศกาลวันสงกรานต์ เป็นต้น จึงเป็นธรรมดาอยู่เองที่ชาวชนบทจะมาชุมนุมเที่ยวเตร่ในงานเทศกาลนั้น ๆ โดยเฉพาะหนุ่ม ๆ สาว ๆ จะมาเที่ยวงานมากเป็นพิเศษ โดยที่หญิงสาวจะแต่งกายงดงาม เข้าร่วมประกวดเทพีบ้าง มาเที่ยวงานบ้าง หญิงสาวตามท้องถิ่นที่ห่างไกลตัวเมืองที่เรียกกันว่า "ข้างเือง" ซึ่งส่วนมากจะเป็นหญิงที่สวยงามบริสุทธิ์ และวัยอ่อน (เด็กหญิง) จะพากันเข้ามาเที่ยวงานด้วย และนี่เองที่จะเป็นแหล่งชักจูงให้บรรดาเอเยนซ์จัดหาหญิงเพื่อค้าประเวณีทั้งหลาย เข้ามาในงาน เพื่อคัดเลือกหญิงสาวเหล่านั้น ถ้าเอเยนซ์เป็นโสเภณีอยู่ก่อนก็จะถือโอกาสนี้กลับมาเยี่ยมบ้านและทำหน้าที่เป็นเอเยนซ์ไปด้วยในเวลาเดียวกัน บรรดาเอเยนซ์ทั้งหลายส่วนใหญ่แล้วจะแต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับที่งดงาม มีรถยนต์นั่งคันใหญ่เป็นพาหนะ เพื่อแสดงถึงความร่ำรวยของตน เมื่อ "เอ" หมายตาหญิงใดไว้แล้ว ก็จะทำตัวสนิทสนมกับหญิงนั้น และพยายามที่จะสืบประวัติตลอดจนฐานะครอบครัวหญิงในขณะทำตัวสนิทกับหญิง บรรดา "เอ" ก็จะไปอวดถึงทรัพย์สินเงินทองความสะดวกสบายที่จะได้จากการทำงานพร้อมทั้งยกตัวอย่างหญิงโสเภณีในหมู่บ้านนั้น ๆ เมื่อหญิงสาวเห็นคล้อยตาม "เอ" หญิงนั้นจะเป็นฝ่ายไปบอกบิดามารดา โดยมีเอเยนซ์เป็นผู้สนับสนุนและชี้แจงให้บิดามารดาหญิงเห็นถึงรายได้ที่จะได้มาจากการทำงาน พร้อมทั้งเสนอราคาค่าตัวหญิงที่เอเยนซ์จะจ่ายให้เป็นครั้งแรก ซึ่งถือว่าเป็นการจ่ายค่าแรงล่วงหน้างวดแรก ส่วนจำนวนเงินจะเท่าไรนั้นขึ้นอยู่กับความสวยงามของหญิงสาวและความอ่อนวัย (เด็กหญิง) ราคาจะอยู่ในระหว่าง 5,000-30,000 บาท สำหรับค่าแรงงวดต่อ ๆ ไป จะจ่ายให้ภายหลังจากที่หญิงไปทำงานแล้วระยะหนึ่ง อาจจะเป็น 2-3 เดือน

บางรายอาจจะจ่ายเงินให้กับบิดามารดาหญิง เป็นเงินก้อนใหญ่ก้อนเดียว โดยมีกำหนดเวลาที่หญิงจะต้องอยู่ทำงาน ซึ่งอาจจะ เป็น 6 เดือน หรือ 1 ปีก็ได้ เมื่อมีการจ่ายเงินเรียบร้อยแล้ว เธอจะพาหญิงไปส่งยังสำนักค้าประเวณีต่อไป

2. กระบวนการนำเด็กมาเพื่อการค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจ

กระบวนการนำเด็กมาเพื่อการค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจนั้น อาจแบ่งออกเป็น 2 สาเหตุใหญ่ คือ เนื่องจากถูกขายและ เนื่องจากถูกหลอกหลวง

ก. กระบวนการนำเด็กมาเพื่อการค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจเนื่องจากถูกขาย

กระบวนการนี้มีวิธีการต่าง ๆ ตลอดจนบรรดาเอ็งทั้งหลาย เหมือนกับกระบวนการนำเด็กมาเพื่อการค้าประเวณีโดยสมัครใจทุกประการ จะแตกต่างกันที่ผู้ที่ถูกชักจูง คือบิดามารดา และฝ่ายบิดามารดาจะเป็นฝ่ายเกลี้ยกล่อมขอร้องบุตรสาวของตนเองให้ยินยอมค้าประเวณี และบิดามารดาบางรายจะพาบุตรสาวไปส่งยังสำนักค้าประเวณีพร้อมกับเอ เพื่อทราบแหล่งที่ทำงานของบุตร นอกจากนี้ ยังมีอีกวิธีหนึ่งคือ ในหมู่บ้านจะมีเอซึ่งเป็นคนในหมู่บ้านและอยู่ประจำในหมู่บ้าน เมื่อบิดามารดาของหญิงใดประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจ ต้องการจะให้บุตรของตนค้าประเวณีก็จะเป็นฝ่ายติดต่อกับเอนั้นเอง และเอพร้อมบิดามารดาจะพาหญิงไปส่งที่สำนักค้าประเวณี

ข. กระบวนการนำเด็กมาเพื่อการค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจ เนื่องจากถูกหลอกหลวง

กระบวนการนี้ส่วนใหญ่มักจะมีสาเหตุมาจากครอบครัวของเด็กหญิงประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจ ต้องการมีงานทำที่มีรายได้ดี แต่เนื่องจากอายุและการศึกษาน้อย อ่อนต่อประสบการณ์ โอกาสที่จะถูกหลอกหลวงจึงเป็นไปได้ง่าย ซึ่งผู้ที่ชักจูงมักจะแสดงความปรารถนาดี เห็นอกเห็นใจ พร้อมทั้งจะช่วยเหลือให้พ้นจากภาวะความเดือดร้อนต่าง ๆ โดยหลอกว่าจะพาไปทำงานในที่ซึ่งมีรายได้ดีกว่าการประกอบอาชีพเดิม บางรายหลอกว่าจะพาไปทำงานเป็นพนักงานบริการตามภัตตาคารร้านค้า ซึ่งเป็นสถานที่ที่จะหิวหิวดีไปสู่อชีพค้าประเวณีได้ง่ายกว่าสถานที่อื่น ๆ กล่าวคือ ใช้กิจการร้านอาหารเป็นเครื่องบังหน้า แต่หลังร้านจะเป็นแหล่งค้าประเวณีด้วย เป็นต้น และในบางรายจะพาไปขายต่อยังสำนักค้าประเวณีโดยตรง กว่าที่รู้ว่าถูกหลอกหลวงก็สายไปเสียแล้ว ถูกแมงดาประจำสำนักควบคุมขังคับ ขู่เข็ญให้ค้าประเวณี ถ้าไม่ยินยอมขังขืน ก็จะถูกทารุณอย่างหนัก ทั้งการทำร้ายร่างกายและข่มขืน นอกจากปัญหาด้านเศรษฐกิจเป็นประการแรกแล้ว ยังมีสาเหตุอื่น ๆ อีก ได้แก่ เด็กหญิงนั้นเองมีพื้นฐานนิสัยเป็นคนฟุ้งเฟ้อ รักสวยรักงาม ใจแตก ชอบเที่ยวเตร่มั่วสุม

กับเพื่อน ๆ บางรายนิยมดื่มสุรา สูบบุหรี่ รวมทั้งสิ่งเสพติดอื่น ๆ เช่น กัญชา เป็นต้น ในที่สุดจะถูก
เพื่อนหรือผู้ใกล้ชิดที่รู้ถึงลักษณะนิสัยของหญิงหลอกพาไปขายด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น มอมเหล้า มอม
กัญชา ยาเสพติด หรือชวนไปเที่ยวในท้องถิ่นอื่น แล้วพาไปส่งยังสำนักค้าประเวณีในที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย